

V.L.D. 9. marts 2021 i anke 13. afd. BS-23803/2020-VLR

Betingelserne for at frakende bistanstillæg var opfyldt, da den pågældende fik dækket alle sine personlige behov for hjælp af kommunen.

Sagsnummer: BS-23803/2020-VLR

Domstol: V

Sagsnummer: BS-23803/2020-VLR

Afgørelsesdato: 2021-03-09

Ankestyrelsen stadfæstede en afgørelse fra en kommune om, at K, der boede i en bolig, hvor der var tilknyttet personale, med virkning fra den 1. januar 2017 ikke længere var berettiget til bistanstillæg, jf. den dagældende førtidspensionslovs § 44, stk. 3, idet det vurderedes, at K i sin bolig fik dækket alle sine personlige behov for hjælp af kommunen, og at han derfor ikke havde udgifter til at dække disse behov. K anlagde sag mod Ankestyrelsen med påstand om, at han fortsat havde ret til bistanstillæg. Landsretten anførte, at det fremgår af [førtidspensionslovens § 44, stk. 3](#), at bistanstillæg skal frakendes, hvis betingelserne for at modtage ydelsen ikke længere er opfyldt. Efter lovens § 16, stk. 1, kan tillægget tilkendes bl.a. personer, hvis invaliditet medfører, at pågældende stadig må have personlig bistand af andre. I overensstemmelse med punkt 103 i vejledningen til loven fandt landsretten, at den bistand, som bistanstillægget skal dække, er bistand til personlige fornødenheder, eksempelvis hjælp til personlig hygiejne, bistand i forbindelse med måltider, af- og påklædning og toiletbesøg. Der var ikke tvivl om, at K havde behov for personlig bistand af denne karakter. Spørgsmålet var, om der ved behovsvurderingen kunne lægges vægt på den bistand, som han modtog efter anden lovgivning, eller om denne hjælp - som anført af K - var subsidær i forhold til hjælp efter [førtidspensionsloven](#). Det fremgår af vejledningens punkt 106, at der i forhold til ansøgere med ophold i eget hjem, som modtager anden hjælp til dækning af bistanndsbehovet, må foretages en konkret vurdering af bistanndsbehovet sammenholdt med den hjælp, der i øvrigt ydes den pågældende, således at det samme behov ikke dækkes to gange. I overensstemmelse hermed, og da vejledningens punkt 104 og [Ankestyrelsens principafgørelse P-17-94](#) ikke kunne føre til en anden vurdering, tiltrådte landsretten, at der i vurderingen af K's behov efter [førtidspensionsloven](#) kunne lægges vægt på den bistand, som han modtog efter anden lovgivning. Ankestyrelsen havde vurderet, at K fik dækket alle sine personlige behov for hjælp af kommunen, og

der var ikke efter bevisførelsen det fornødne grundlag for at tilsidesætte Ankestyrelsens vurdering. Betingelserne for at tilkende bistanstillæg i [førtidspensionslovens § 16](#) var således ikke opfyldt. Det var efter ordlyden af [førtidspensionslovens § 44, stk. 3](#), sammenholdt med vejledningens punkt 330 ikke til hinder for frakendelse af tillægget, at K havde modtaget tillægget i en lang periode, eller at hans funktionsniveau ikke var blevet bedre i

perioden. På den baggrund tiltrådte landsretten, at bistandstillægget kunne frakendes, og Ankestyrelsen blev frifundet.

(Peter Buhl, Henrik Estrup og Helle Søgaard Larsen (kst.)). K (adv. Erik Høimark, Aarhus) mod Ankestyrelsen (adv. Aleksander Lind, Kbh.)

Retten i Aalborgs dom 18. maj 2020, BS-11269/2019-ALB

Sagens baggrund og parternes påstande

Den 6. juli 2017 stadfæstede Ankestyrelsen Aalborg Kommunes afgørelse af 15. december 2016 om, at K ikke længere var berettiget til bistandstillæg med virkning fra 1. januar 2017. Denne sag, der er anlagt den 14. marts 2019, angår om Ankestyrelsens afgørelse var berettiget.

Sagsøgeren, K, har påstået Ankestyrelsen tilpligtet at anerkende, at sagsøgeren fortsat havde ret til bistandstillæg fra d. 1. januar 2017.

Sagsøgte, Ankestyrelsen, har påstået frifindelse.

Oplysningerne i sagen

Dommen indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. [retsplejelovens § 218 a](#).

Ankestyrelsens afgørelse af 6. juli 2017 er begrundet som følger:

»...

Sådan vurderer vi sagen

Vi vurderer, at du i din bolig får dækket alle dine personlige behov for hjælp af kommunen, og at du derfor ikke har udgifter til at dække disse behov.

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger vægt på, at du bor i en bolig, hvor der er tilknyttet personale, som du kan hidkalde efter behov. Du får dækket dine personlige behov for hjælp i hjemmet af bostedets medarbejdere. Du får også hjælp til måltider.

Vi lægger desuden vægt på, at du kan forflytte dig selv, og at du selvstændigt kan gå på toilettet, gå i banken og købe ind. En medarbejder fra bostedet bistår dig med køb af tøj.

Vi lægger samtidig vægt på oplysningerne fra kommunen af 17. maj 2017. Det fremgår, at du får hjælp til oprydning og rengøring af din bolig, og at medarbejderne hjælper dig med at tilberede og anrette din morgenmad. Ved aftensmaden bliver den serveret for dig. Du kan bede om hjælp ved behov, men travlhed kan betyde, at hjælpen ikke bliver ydet straks men i løbet af 10-20 minutter. Du får hjælp til at vaske tøj. Du får hjælp til at betale regninger og købe ind samt ringe til familie, venner, banken med videre. Du får 3 gange om ugen hjælp til barbering, bad og hårvask.

Vi er opmærksomme på, at din bolig er omfattet af reglerne i lov om almene boliger, og at du har en almindelig lejekontrakt. Dette forhold har ikke betydning for vurderingen af, om du fremover har ret til bistandstillægget, da du får dækket dine personlige behov for hjælp af bostedets medarbejdere.

Vi lægger også vægt på, at du har behov for at blive ledsaget til aktiviteter, der foregår uden for din bolig. Du har fået bevilget ledsagelse i 15 timer om måneden efter reglerne om personer, der ikke kan færdes alene på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Det fremgår af dine oplysninger, at du lider af cerebral parese af typen choreo atetose, som er kendetegnet ved ufrivillige bevægelser og stærkt vekslende muskelspændinger. Du har mange ufrivillige bevægelser, du er tale- og hørehæmmet og din synsevne er nedsat. Du kan ikke gå, og du sidder i el-kørestol. Du lider også af slidgigt i nakke, ryg og begge skuldre. Din intelligens er normal.

Du får stadig flere smerter, og din bevægelighed bliver ringere. Du har brug for en computer til at læse og høre.

Vi er opmærksomme på, at du i dit svar af 5. juni 2017 under partshøringen har oplyst, at din tilstand er forværret, og at du har behov for mere hjælp, end den du får. Kommunen har stillet dig i udsigt, at du kan få tildelt mere hjælp, men der er ikke sket noget. Oplysningerne ikke føre til et andet resultat, da du får dækket dine personlige behov for hjælp af bostedets medarbejdere.

Vi lægger dertil vægt på at kommunen har tilkendegivet, at der eventuelt er grundlag for at vurdere, om du har et yderligere behov for personlig hjælp.

Vi går ud fra, at kommunen i det videre forløb tager stilling til, om du har behov for yderligere hjælp fra personalet på dit bosted.

...«

Forklaringer

Der er afgivet forklaring af K og af vidnerne C, H og P. I forbindelse med K's forklaring har B, der er ansat ved institutionen, som boligen er tilknyttet ydet bistand til K.

2907

K har forklaret blandt andet, at han i 2016 i dagligdagen fik hjælp på under 2 timer om dagen. Hjælpen gik og går til meget forskelligt, herunder til at vaske tøj, lave mad, få ham i bad, servere mad m.v. Han ringer efter hjælp, hvis han har behov for det, f.eks. hvis han har haft et uheld. Personalets beskrivelse af opgaverne (ekstrakten side 75-76) svarer nogenlunde til hans opfattelse, dog ikke helt. Personalet springer nogen gange over hvor gærdet er lavest. Der kan gå op til to timer før de kommer. De har også glemt ham nogle gange. Når han skal ud til nogen, har han en hjælper med. Han får som nævnt 2 timer om dagen, men der er slet ikke nok. Han mangler hjælp til at ringe op til nogen samt til oprydning. De fremlagte billeder viser hvordan han bor. Han har talt med kommunen om, at han ikke mener, at han får hjælp nok til rengøring m.v., men det har kommunen afvist. De sagde, at der var personale døgnet rundt. Han får ikke hjælp til indkøb. Han er henvist til at bestille på computeren. Det er et problem for ham at handle stort ind og at købe tøj. Han kan selv køre ud og købe små ting ind, idet han får dem til at putte tingene i en taske, han har hængende bag på sin elkørestol. Bistandstillæget blev, da han fik det, anvendt til rejser og til at betale for hjælpere, computer, briller m.v. Det har han overhovedet ikke råd til mere. Han har ofte behov for nye briller.

C har forklaret at han er bror til K. K's hjælp fra det offentlige var og er efter hans opfattelse utilstrækkelig. Hjælpen er blevet ringere og ringere, som tiden er gået. Det gælder alt fra aktiviteter til simpel rengøring. Der er blevet skåret kraftigt ned. Han har forgæves forsøgt at få en handleplan fra kommunen. Der har ikke været nogen handleplan siden 2017. K's væsen har ændret sig, idet han er blevet meget mere indelukket. Vidnet oplever, at det er svært at få K udenfor en dør. K sidder mest indenfor, usoigneret, uvasket og med lange negle. Det er gået meget tilbage de senere år, og han oplever, at K er blevet lidt mere lige glad med sig selv. Personligt tror han, at K er deprimeret. Det er, som han ser det, en naturlig reaktion på, at han ikke får den hjælp, han har behov for. Han oplever, at det var bedre før 1. januar 2017, hvor K blandt kom mere på besøg hos vidnet. K går nu utroligt meget op i sin økonomi. K tænker primært på, om han har råd. Han oplever også, at K er blevet meget mere uoplejet og usoigneret. Vidnet

kommer på besøg, når han har tid. Han bestræber sig på at komme hver 3. uge. Vidnet hjælper ikke med de personlige ting, bortset fra når K er på besøg hos ham. Han har ikke selv kræfter til at løfte på K, men har når K er hos ham en god kontakt til hjælp fra det lokale plejecenter. Tidligere, i de unge år, kunne K selv hoppe op af trapper eller hoppe fra kørestol til toilet, men det kan han ikke mere. Rengøringsstandarden hos K har vidnet løbende taget billeder af, og det er blevet værre og værre. Han synes de fremlagte billeder taler for sig selv. Som det kan ses er toilet og håndvask møgbeskidte, der gror skimmelsvamp i badet, der er møgbeskidt og støvet blandt andet under computerbordet, hvor der ligger et rod af ledninger m.v. Sådan har det set ud længe. Han har ikke været inde over K's økonomiske forhold og ved ikke nærmere hvilken økonomisk hjælp K fik eller får. K siger, at han får rengøring fra V. Om det er fordi hjælpen fra kommunen er skåret ned, at det ser sådan ud, ved han ikke. Han ved, at K tidligere har været på ture (til blandt andet Japan og Grækenland) for pengene han modtog i bistandstillæg.

H har forklaret at hun er mor til K. Hun besøger ham hver 14. dag. På et tidspunkt havde K tabt sig, hvorefter hun er begyndt at lave mad, som bliver sat i fryseren til ham. K er nogen gange usoigneret. Det er ikke i orden med den personlige pleje, men det har, som hun ser det, altid været sådan. K's helbred er også blevet dårligere, idet han blandt andet har fået slidgigt i nakken. K kommer ikke meget hjem til hende mere. Der er ikke hjælp til, at han kan komme rundt og der er næsten ingen aktiviteter for ham. Hver 3. måned har han mulighed for at komme på ... Højskole, men der går 41 ledsagetimer til et sådant besøg og han er alene bevilget en ledsageordning på 15 timer pr. måned. K kan ikke tage nogen steder alene, fordi han ikke har noget sprog, som folk forstår. Han har været med en kammerat på Island. Den tur kostede K 35.000 kr., men var det hele værd. De lejede blandt andet en amerikanerbil og kørte rundt. Rengøringen er meget ringe. Hun har lige været til møde med lederen og en socialrådgiver og har bedt om anden rengøring, men det har de fået nej til. Rengøringen var også ringe før den 1. januar 2017. K var mere udadvendt dengang. Der ligger ofte uåbnede breve i et rod på hans spisebord. Han får alene en time til hjælp med private ting så som at åbne breve m.v. Hun har søgt om hjælp til fodterapeut til ham og har fået 500 kr. pr. måned til det. Han har også fået tilskud til punkterfri dæk til elkørestolen. Der sker ikke rigtig noget fra institutionens side. Hun kan pga. sygdom ikke hjælpe med rengøringen hos K.

P har forklaret, at han har kendt K i 20 år. Efter at han har fået kone og børn ser han kun K et par gange om året. Han ved ikke noget om, hvilken hjælp K får fra det offentlige. Vidnet hjælper K, når han er sammen med ham. Det kan dreje sig om toiletbesøg, bad, kommunikation, indkøb mv. Når de mødes tager de ud i byen. I de tidligere år var de mere sammen. De har blandt andet været ude og rejse til Kos og Island. På rejserne har han hjulpet med bad, restaurantbesøg, at komme rundt osv. Rengøringen i K's hjem kunne nok være bedre. Han synes rengøringen er nogenlunde på samme niveau som tidligere, men han følger det jo ikke, idet der går lang tid imellem, at han kommer på besøg.

Parternes synspunkter

K har i sit påstandsdokument anført følgende til støtte for sin påstand:

»...

Det gøres gældende:

At Ankestyrelsens afgørelse vedrørende frakendelse af K's bistandstillæg med virkning fra d. 1.1.2017 savner den fornødne lovhjemmel.

K, der er 50 år, blev tilkendt førtidspension efter Lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., kaldet gammelførtidspensionsloven.

Årsagen var, at han var multihandicappet, jf. opremsningen i bilag D:

»... jeg er spastiker, tale- og hørehæmmet synshandicappet og kan ikke gå. Min sygdom som konkret hedder cerebral parese af typen choreo atetose. Det er en sjælden diagnose jeg har. Og det kaldes også atetotiker, som kendetegnes først og fremmest ved ufrivillige bevægelser og stærkt vekslende muskelspændinger. En delmængde her er atetose, som er præget af forsøg af aktiv bevægelse, som fremkalder overdrevne og tilsyneladende forgæves bevægelser i mange muskelgrupper. Atetotiker er præget af disse store, ukoordinerede bevægelser og talevanskeligheder. Intelligensen er normal. Desuden Har jeg nedsat hørelse med 65 procent. Derudover har jeg også slidgigt i begge skuldre samt nakke og ryg, dette skyldes at jeg har siddet og kørt manuelle kørestol hele mit liv og nu bruger bare min el-kørestol. Mit syn er +7, og -1-7,25 og en bygningsfejl på begge mine øjne på -2,5...«

I 1997 fik K tilkendt bistanstillæg i medfør af dagældende førtidspensionslov, som uændret har følgende ordlyd:

»Stk. 1: Bistanstillæg kan tilkendes personer i alderen fra 18 år til folkepensionsalderen, jf. § 1 a i lov om social pension, sammen med pension. Tillæg kan tilkendes personer, der er blinde eller stærkt svagsynede, eller hvis invaliditet medfører, at pågældende stadig må have personlig bistand af andre.

Stk. 2: Plejetillæg kan tilkendes i stedet for bistanstillæg, hvis invaliditeten kræver vedvarende pleje eller tilsyn, der gør det nødvendigt, at der stadig er en anden person til stede«

Også efter flytning til nuværende bolig, en almen ældrebolig, som fandt sted i 1999, jf. bilag 2, fortsatte han med at oppebære tillægget, og kommunen havde fuldt kendskab til de faktuelle forhold.

Sygdommen, som K lider af, er progredierende, dvs. hans helbredsmæssige situation forringes successivt, hvorfor hans hjælpebehov er stigende og ikke faldende.

Af § 44 stk. 3 i lovbekendtgørelse 2016-10-13 nr. 1240 fremgår det, at:

»...Bistands- og plejetillæg tilkendt efter § 16 og invaliditetsydelse efter § 21 skal frakendes, hvis betingelserne for at modtage ydelsen ikke længere er opfyldt...«

Det gøres gældende:

At K fortsat opfylder tildelingskriteriet i § 16, idet hans helbredsmæssige situation ikke er bedret, tværtimod, dvs. han er fuldstændig afhængig af personlig bistand fra andre.

Af Ankestyrelsens principafgørelse P-21-05, som uændret er gældende, fremgår det, at:

»...En pensionist havde ret til plejetillæg, uanset at vedkommende havde personlige hjælpere døgnet rundt. Formålet med plejetillæg var, at pensionisten selv skulle afholde merudgifterne i forbindelse med plejebehovet i det omfang tillægget gav mulighed herfor. Bistands- og plejebehov skulle som udgangspunkt dækkes efter pensionslovgivningen. Kontantydelse efter servicelovens var subsidiær i forhold til ydelser efter pensionsloven...«

Det gøres gældende:

At ydelser efter Serviceloven (oprindeligt Bistandsloven) må anses for subsidiære ydelser efter pensionsloven, jf. lex speciales princippet.

At ydelser efter Serviceloven udmåles skønsmæssigt og må vige for bistanstydelser i gammelførtidspensionsloven, som er et fast lovbestemt beløb.

Forståelsen harmonerer med Servicelovens § 1 stk. 2 og 3:

Stk. 2. Formålet med hjælpen efter denne lov er at fremme den enkeltes mulighed for at udvikle sig og for at klare sig selv eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten.

Stk. 3. Hjælpen efter denne lov bygger på den enkeltes ansvar for sig selv og sin familie og på den enkeltes ansvar for at udvikle sig og udnytte egne potentialer, i det omfang det er muligt for den enkelte. Hjælpen tilrettelægges på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den enkelte persons behov og forudsætninger og i samarbejde med den enkelte. Afgørelse efter loven træffes på baggrund af faglige og økonomiske hensyn.

Af principafgørelse P-17-94 fremgår desuden:

»... En ansøger, der var tilkendt højeste førtidspension og bistanstillæg pga. højresidig lammelse efter blodprop i hjernen fandtes berettiget til bistanstillægget, selvom han under ophold i eget hjem modtog omfattende hjælp fra kommunens hjemmehjælp (hjemmepleje). Han var derimod ikke berettiget til plejetillæg. Ankestyrelsen lagde vægt på, at selvom ansøgers invaliditet krævede vedvarende pleje eller tilsyn, var dette behov delvist dækket gennem den kommunale ordning vedrørende hjemmehjælp, som han selv havde valgt at modtage.

Ankestyrelsen fandt imidlertid ikke, at den bevilgede hjemmehjælp på 2½ time dagligt kunne antages at dække det samlede plejebestand, og han var derfor berettiget til bistanstillæg...«

Det gøres gældende:

At omfanget af K's sygdom og hans mange handicaps indebærer et ganske betydeligt hjælpebehov.

2909

Imidlertid er det meget begrænset, hvilken hjælp han modtager fra kommunen.

Den af kommunen udmålte hjælp andrager 17 timer pr. uge, men K modtager faktisk alene hjælp 14 timer ugentligt, eller 2 timer pr. dag - og det på trods af hans omfattende handicaps.

Uanset at hans helbredsmæssige situation gradvist er blevet dårligere, og hans behov for hjælp er vokset, har kommunen nedtrappet hjælpen til ham, og så meget desto mere findes der ikke grundlag for ovenikøbet at frakende ham hans bistanstillæg. Hans situation er meget analog den skitserede i principafgørelse P-17-94, bortset fra at K's helbredstilstand er markant dårligere, samtidig med at han fortsat har mod på livet og også ønsker at bevæge sig uden for hjemmets fire vægge.

Derfor gøres det gældende:

At hjælpen til K var og er så nødtørftig, at venner og familie måtte/må træde hjælpende til.

At der ikke ses belæg for at frakende bistanstillægget alene med den begrundelse, at K - udover den faste hjemmehjælp - havde potentiel mulighed for at tilkalde assistance efter behov.

At K ofte oplevede/oplever at måtte vente rigtig længe, endog nogle gange flere timer, på tilkaldt hjælp, hvorfor tilkaldefunktionen ofte reelt er en illusion.

At hverken den faste eller den potentielle mulighed for at tilkalde hjælp, kan benyttes til aktiviteter udenfor hjemmet.

At K er afskåret fra at benytte reglen i Serviceovens § 97 om 15 timers ledsagelse om måneden uden for hjemmet, idet bestemmelsen er uanvendelig, når der på turen er behov for socialpædagogisk bistand som f.eks. bistand til at komme på toilettet.

At dækning af nødvendige merudgifter i medfør af Serviceovens § 100 ikke er mulig, jf. bestemmelsens stk. 5.

At personligt tillæg for det første - i modsætning til Serviceovens § 97 - fordrer en transsmæssig vurdering, og dernæst beror hver enkelt bevilling på en konkret skønsmæssig vurdering, og endelig er reglen bureaukratisk og u håndterlig i relation til ture ud af hjemmet, som ikke er planlagt lang tid i forvejen. Bestemmelsen er således reelt uanvendelig i sidstnævnte øjemed. Yderligere er der begrænsninger i relation til, hvem der må yde hjælpen.

At inddragelsen af bistandstillægget derfor for K's vedkommende indebærer, at han, grundet sit indgribende handicap, stilles dårligere end andre førtidspensionister, hvis handicap ikke afskærer dem fra at anvende Serviceovens § 97.

At denne diskriminering strider mod FN's Handicapkonvention, Artikel 5, 19, 20 og 30.

At der i hvert fald er tale om en indirekte forskelsbehandling i strid med Lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af handicap § 5 stk. 3. Loven er ganske vist fra 2018, men var en kodificering af gældende retstilstand, jf. bemærkningerne til lovforslaget.

At det følger af vejledning nr. 54 af 31.8.2007 pkt. 337, at de boformer, der kan betinge inddragelse af bistandstillæg eller plejetillæg, er boformer, omfattet af Serviceoven, nærmere bestemt § 107 stk. 2, §§ 108-110 samt § 192.

At det er et fælles kendetegn ved ovennævnte boformer, at de ikke er omfattet af lejeloven, jf. Serviceovens § 111 stk. 1.

At den lejekontrakt, som K har indgået, er en helt normal lejekontrakt, hvor bl.a. den indvendige vedligeholdelsespligt påhviler ham, og hvor opsigelsesreglerne følger Almenboliglejeloven, og ikke reglerne i Serviceoven.

At inddragelsen af bistandstillægget på denne baggrund må anses for uhjemlet.

At Ankestyrelsen i forbindelse med den trufne afgørelse må anses for at have været i retsvildfarelse.

At K's rettigheder, i hvert fald under disse omstændigheder, må anses for værende en beskyttet ret, som ikke kan fratages, jf. Moskal-sagen, afsagt af EMD pr. 15.9.2009.

At samme resultat følger af forvaltningsretten. I og med at K i over 20 år har oppebåret bistandstillægget, og hans helbredsmæssige situation ikke har bedret sig, men er blevet successivt dårligere, samtidig med at hjælpen fra kommunens side gradvist forringes, havde han en berettiget forventning om uændret at kunne oppebære bistandstillægget.

At indrettelsessynspunktet i situationen må vægte højere end det offentlige interesser i tilbagekaldelse.

At der ikke ses tungtvejende grunde til tilbagekaldelse - der er ikke noget afgørende modhensyn til menneskers liv, sundhed eller velfærd.

At alene svage tilbagekaldelsesgrunde kan anføres fra sagsøgtens side, dvs. hensynet til det offentlige økonomi, hensynet til lighed samt konsekvens i administrationen.

At det økonomiske incitament til tilbagekaldelsen alene lå i, at forvaltningen herved kunne skære den nødvendige hjælp til K yderligere ned.

At bistandstillægget har stor velfærdsmæssig betydning for K, og har voldsomme konsekvenser for ham i relation til især udadrettede aktiviteter, som han reelt afskæres fra, og dermed holdes indespærret i sin lejlighed.

At proportionalitetsprincippet må føre til, at tilbagekaldelsen afskæres, idet forvaltningen har mulighed for at regulere den udmålte hjælp i medfør af Serviceloven i det omfang, det kan påvises, at der udøves dobbelthjælp- En sådan dokumentation er dog aldrig tilvejebragt, jf. officialmaksimen, hvilket forvaltningen selv må bære risikoen for.

2910

At der ikke foreligger nye faktiske oplysninger, som kan understøtte tilbagekaldelsen, men alene en omvurdering af allerede kendte informationer, ligesom der alene er tale om en svag tilbagekaldelsesgrund. Den klare hovedregel er derfor, at tilbagekaldelse ikke kan ske.

At den omstændighed, at Ankestyrelsens nuværende praksis har betydning for tilkendelse af bistandstillæg, er ikke ensbetydende med, at der så kan ske frakendelse i forhold til personer, som gennem en årrække har oppebåret ydelsen. Sidst anførte er et betydeligt voldsommere indgreb.

At henset til de uændrede forhold kunne tilbagekaldelsesgrunden allerede have været taget i betragtning i forbindelse med bevillingen.

At der intet var at bebrejde K i forbindelse med tilkendelsen af bistandstillægget.

At det følger af den forvaltningsretlige teori, at Ankestyrelsens adgang til omgørelse ikke er mere videregående end førstinstansens egen tilbagekaldelsesadgang.

...«

Ankestyrelsen har i sit påstandsdokument anført følgende til støtte for frifindelsespåstanden:

»...

K har ikke med det anførte i stævningen godtgjort et grundlag for at tilsidesætte Ankestyrelsens afgørelse af den 6. juli 2017 (bilag 1), hvorved Ankestyrelsen stadfæstede Aalborg Kommunes afgørelse af 15. december 2016 (bilag C) om, at K ikke længere var berettiget til bistandstillæg med virkning fra 1. januar 2017.

Der skal foreligge et sikkert grundlag for at tilsidesætte Ankestyrelsens vurdering i sådanne type sager. Det er sagsøger, som har bevisbyrden, og denne bevisbyrde har sagsøger ikke løftet.

Den konkrete vurdering

Ved den indbragte afgørelse (bilag 1) fandt Ankestyrelsen, at sagsøger fik dækket sine personlige behov gennem sin boform, idet sagsøger fik hjælp til bl.a. personlig hygiejne, bistand i forbindelse med måltider samt af- og påklædning. Ankestyrelsen lagde også vægt på, at sagsøger selv er i stand til at foretage toiletbesøg, gå i banken og købe ind.

Bistandstillægget blev derfor med rette frakendt efter en konkret vurdering, jf. pkt. 106, 107 og 330 i vejledning om førtidspension samt i medfør af gammelførtidspensionslovens § 44, stk. 3, der bestemmer, at bistandstillægget skal frakendes, når betingelserne ikke længere er opfyldte.

Det bestrides, at der ikke foreligger »den fornødne hjemmel« allerede fordi, gammelførtidspensionslovens § 44, stk. 3, indeholder en bestemmelse om, at en borger skal frakendes sit bistandstillæg tilkendt efter § 16, såfremt det vurderes, at betingelserne for at modtage ydelserne ikke længere er opfyldt. Dette er ligeledes i overensstemmelse med gældende administrativ praksis, jf. [principafgørelse 69-09](#), 74-09 samt P-17-94 (sag nr. 2).

Det er i denne sammenhæng ikke afgørende, at sagsøgers helbredstilstand ikke har ændret sig. Det fremgår desuden også af e-mail af 17. maj 2017 fra socialrådgiver J ved Aalborg Kommune (bilag H), at sagsøgers funktionsniveau ikke har været en »faktor« i spørgsmålet om frakendelse af bistandstillæg.

Det er heller ikke afgørende, at sagsøger bor i egen lejlighed, idet sagsøger får dækket sine personlige behov for hjælp af botilbuddets medarbejdere. Det bemærkes desuden, at det ligeledes er uden betydning for retten til bistandstillæg, om modtageren har ret til merudgiftsydelser efter serviceloven. Kommunen har vejledt sagsøger om mulighederne for at søge støtte til nogle af sine udgifter i lov om social service, ligesom det er blevet påpeget, at sagsøger muligvis opfylder betingelserne for at få tilkendt helbredstillæg, hvilket førtidspensionister kan søge om.

Sagsøgers anbringende i replikken, s. 2 nederst, om, at der »ikke forud for kommunens afgørelse eller i forbindelse med Ankestyrelsens afgørelse er afsøgt, hvor stort et behov sagsøger har i relation til udadrettede aktiviteter, idet fokus har været på andre irrelevante parametre«, bestrides, da der i nærværende sag er foretaget en konkret vurdering, hvori der bl.a. er indgået oplysninger om sagsøgers behov for hjælp til at færdes ude og inde i overensstemmelse med pkt. 107 i vejledning om førtidspension. I den forbindelse bemærkes det, at det fremgår af beskrivelsen af den personlige bistand (bilag E), at sagsøger har en fast dag (2 timer), hvor sagsøger bl.a. får hjælp til at handle ind m.m.

Sammenfattende vurderede Ankestyrelsen, at sagsøger ikke længere var berettiget til bistandstillæg fra den 1. januar 2017.

Den påberåbte administrative praksis

Til støtte for sin påstand har sagsøger bl.a. henvist til [principafgørelse P-27-03](#). Det er Ankestyrelsens opfattelse, at [principafgørelse P-27-03](#) ikke er relevant for denne sag, idet sagsøgers personlige behov bliver dækket på anden vis gennem sagsøgers boform, ligesom det var tilfældet i principafgørelserne 69-09, P-17-94 (sag nr. 2) samt 74-09.

Sagsøgers henvisning til P-17-94 (sag nr. 1) forekommer heller ikke relevant, fordi sagen ikke omhandler frakendelse - men derimod *tilkendelse*, og fordi behovet for bistand i denne sag ikke er sammenligneligt med behovet for bistand i P-17-94 (sag nr. 1).

I P-17-94 (sag nr. 1) var borgeren i permanent respiratorbehandling, og borgeren kunne alene bevæge fingrene og røkke med fødderne. Borgeren var bevilget fire hjælpere på fuld tid samt én hjælper som afløser. På denne baggrund vurderede Ankestyrelsen, at borgeren havde ret til plejetillæg, idet invaliditeten

nødvendigjorde, at der skulle være en yderligere hjælper til stede hos borgeren.

Indgrebets proportionalitet

Det bestrides, at Moskal mod Polen er sammenlignelig med nærværende sag.

I Moskal mod Polen havde klageren fra den ene dag til den anden mistet sit forsørgelsesgrundlag, da man besluttede at annullere tilkendelsen af førtidspension. Menneskerettighedsdomstolen fandt på denne baggrund, at indgrebet var uproportionelt, idet indgrebet ikke kunne retfærdiggøres ud fra almenhedens interesser, hvorved der var sket en krænkelse af artikel 1 i protokol nr. 1. Det fremgår i forhold til proportionalitetsvurderingen af præmis 74 i Moskal mod Polen, at Menneskerettighedsdomstolen særligt lagde vægt på, at ansøgeren blev mødt med den anfægtede foranstaltning praktisk talt fra den ene dag til den anden med tabet af hele sin førtidspension, som udgjorde hendes eneste indtægtskilde.

Nærværende sag omhandler derimod sagsøgers bistandstillæg, som udgør et månedligt økonomisk supplement til selve pensionsydelsen. Bistandstillægget udgjorde ikke sagsøgers forsørgelsesgrundlag og dermed eneste indtægtskilde, som det var tilfældet i Moskal mod Polen. Sagsøger havde i øvrigt, jf. sagfremstillingen, knap to måneder fra første drøftelse med kommunen til at indrette sig frem til virkningstidspunktet, hvilket taler for, at der var tale om et proportionelt indgreb.

Herudover har bistandstillægget til formål at dække et behov for hjælp til personlige fornødenheder, som sagsøger allerede får dækket på anden vis gennem sin boform, hvilket er dokumenteret ved oplysninger fra personalet på botilbuddet. Således kan sagsøger ikke siges at måtte bære en urimelig stor byrde, idet behovet allerede er dækket, og idet sagsøger fortsat kan forsørge sig gennem sin førtidspension.

Berettigede forventninger og tilbagekaldelsesadgangen ved løbende retsforhold

Det bestrides, at bistandstillægget udgør en *lovbunden* ydelse, som det er anført af sagsøger. Dette kan udledes af ordlyden af gammelførtidspensionslovens § 16 sammenholdt med f.eks. § 21 om invaliditetsydelsen. Imens det følger af § 16, at bistandstillæg »*kan tilkendes*«, følger det modsætningsvist af § 21, at invaliditetsydelsen »*skal tilkendes*«. Gammelførtidspensionslovens § 21 kræver således meget tydeligt, at der skal træffes en lovanden afgørelse, mens ordlyden af § 16 medfører, at der skal foretages et skøn. Dette medfører, at tilbagekaldelsesadgangen ikke begrænses til reglerne om ugyldighed.

I nærværende sag gælder derimod en *vid* tilbagekaldelsesadgang, idet myndigheden har tilbagekaldt et løbende retsforhold udelukkende med virkning for fremtiden, jf. f.eks. [U. 1980.73](#) H samt Forvaltningsret Almindelige Emner, Jens Garde m.fl. 5. udgave, s. 550.

Da bistandstillægget udgør et økonomisk *supplement* til førtidspensionen, forekommer tilbagekaldelsesindgrebet i øvrigt langt mindre intensivt, end hvad der var tilfældet i Moskal mod Polen samt [U 1985.85](#) Ø, der begge angik indgreb i borgernes primære forsørgelsesgrundlag. Dette har som konsekvens, at der i denne sag kræves mindre tungtvejende grunde for tilbagekaldelsen.

Det bemærkes, at sagsøger ikke har foretaget vidtgående dispositioner på baggrund af bistandstillægget, hvilket ligeledes indgår som et afgørende moment i den konkrete afvejning, jf. Forvaltningsret, 1. udgave 2018, Niels Fenger, s. 942, hvorfor indrettelseshensynet ikke i denne sag er tungtvejende. Yderligere bemærkes det, at sagsøgers »*udgifter til konkrete essentielle nødvendigheder såsom nye briller, vedligehold og erhvervelse af ny computer og rejseaktiviteter m.m.*«, hvilke sagsøger henviser til i genoptagelsesanmodningen (bilag F), falder uden for bistandstillæggets anvendelsesområde, jf. gammelførtidspensionslovens § 16, men at der kan opnås merudgiftsydelser efter serviceloven, jf. også nedenfor vedrørende serviceloven.

Det bestrides dermed, at retsgrundsætningen om berettigede forventninger danner grundlag for at kunne tilsidesætte Ankestyrelsens afgørelse dels, idet indrettelseshensynet, jf. ovenfor, ikke er tungtvejende, dels idet sagsøger har været velvidende, at bistandstillæggets formål er at dække et behov, som sagsøger får dækket på anden vis, samt idet praksis på området har været klart, siden [principafgørelse 69-09](#) blev afsagt.

Ankestyrelsen er opmærksom på, at Aalborg Kommune har udvist passivitet, idet sagsøger uberettiget har oppebåret bistandstillægget i en længere periode, uden at kommunen har handlet herpå. Dog vurderer Ankestyrelsen ikke, at der er tungtvejende hensyn, der taler for, at sagsøger fortsat kunne bevare retten til bistandstillæg i strid med loven. Det centrale i denne sammenhæng er, at sagsøger ikke længere opfylder betingelserne for retten til bistandstillæg, idet sagsøgers behov for personlig bistand og pleje er dækket på anden vis.

Serviceoven

Med henvisning til [servicelovens § 97](#) har sagsøger gjort gældende, at frakendelse af bistandstillæg er i strid med lighedsprincippet. Det er Ankestyrelsens opfattelse, at dette anbringende mangler relevans, allerede fordi Ankestyrelsen ikke anvendte [servicelovens § 97](#) som hjemmel for sin afgørelse.

Det bemærkes desuden, at det er uden betydning for retten til bistandstillæg, om modtageren har ret til merudgiftsydelser efter serviceloven. Ved afgørelsen om afslag på genoptagelse af 17. januar 2018 (bilag G) oplyste Ankestyrelsen sagsøger om, at førtidspensionister i

2912

en periode har haft mulighed for at overgå til nyere regler om førtidspension, hvilket muliggør tilkendelse af merudgiftsydelser efter serviceloven. Denne ret har sagsøger imidlertid ikke benyttet.

...«

Parterne har under hovedforhandlingen nærmere redegjort for deres opfattelse af sagen.

Rettens begrundelse og resultat

Ifølge den dagældende førtidspensionslovs § 44, stk. 3, skal et bistandstillæg frakendes, hvis betingelserne for at modtage ydelserne ikke længere er opfyldt. Det kan efter oplysningerne i sagen lægges til grund, at K's helbrestilstand og hans generelle funktionsniveau i hvert fald ikke har bedret sig, jf. herved mail af 17. maj 2017 fra Aalborg Kommune til Ankestyrelsen [bilag H]. Uanset dette er der imidlertid i den nævnte bestemmelse hjemmel til - med virkning for fremtiden - at frakende et tidligere tilkendt bistandstillæg, forudsat, at det vurderes, at betingelserne herfor er til stede. Herom hedder det i gammelførtidspensionslovens § 16, stk. 1, at »[t]illæg kan tilkendes personer ... hvis invaliditet medfører, at pågældende stadig må have personlig bistand af andre«.

Ankestyrelsen har ved afgørelsen den 6. juli 2017 foretaget en konkret vurdering af K's behov sammenholdt med oplysningerne om den hjælp, som han får fra bostedets personale. Retten finder ikke, at der foreligger det fornødne sikre grundlag for at tilsidesætte Ankestyrelsens vurdering om, at K ikke længere var berettiget til bistandstillæg med virkning fra 1. januar 2017.

Det yderligere som K har gjort gældende, herunder med henvisning til administrativ praksis, den påberåbte afgørelse fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol og proportionalitetsprincippet kan ikke føre til noget andet resultat. På den baggrund frifinder retten Ankestyrelsen for K's påstand.

Efter dette resultat skal K betale sagsomkostninger til Ankestyrelsen. Sagsomkostningerne fastsættes efter sagens værdi, forløb og udfald til dækning af advokatudgift med 55.000 kr. inkl. moms. Ankestyrelsen er ikke momsregistreret.

Thi kendes for ret

Ankestyrelsen frifindes for påstanden nedlagt af K.

K skal til Ankestyrelsen betale 55.000 kr. i sagsomkostninger, der forrentes efter rentelovens § 8 a.

Vestre Landsrets dom

Retten i Aalborg har den 18. maj 2020 afsagt dom i 1. instans (...).

Landsdommerne Peter Buhl, Henrik Estrup og Helle Søgaard Larsen (kst.) har deltaget i ankesagens afgørelse. Sidstnævnte fungerede som rettens formand.

Påstande

Appellanten, K, har gentaget sin påstand for byretten om, at indstævnte, Ankestyrelsen, tilpligtes at anerkende, at han fortsat har ret til bistandstillæg fra den 1. januar 2017.

Ankestyrelsen har påstået dommen stadfæstet.

Supplerende oplysninger

Socialrådgiver J har i mail af 17. maj 2017 anført, at K bor på Botilbuddet V, der er et »tilbud efter § 105/85. (Almindelig bolig med § 85 bostøtte) Der er personale tilstede hele døgnet.«

Personalet fra V har anført følgende om K's dagligdag og hjælp fra personalet:

»Morgen:

Vi låser os ind og vækker K de dage han skal have fys (det får han to gange om ugen). K hører dårligt og det kan derfor tage lidt tid at vække ham, man skal være helt sikker på at han har hørt en og er vågen.

Alle andre dage ringer vi på eller låser vi os ind og rydder op hos K (K er nogen gange stået op, andre gange ikke) Vi tømmer askebæger, fejer gulvet, vasker op, gør klar til at lave kaffe og morgenmad, tørrer borde af, lægger tøj sammen og hvad der ellers måtte være af oprydning i lejligheden.

K får hjælp til at få smurt morgenmad og skåret det ud i passende stykker på skærebræt, som sættes over til K og så spiser han selv. Vi hælder kaffe på kanden i koppen+sørger for at der er sukker i sukkerskålen.

Aften:

Ved fællesspisning/aftensmad øser vi mad op til K, skærer det ud i passende stykker. Vi hælder drikkevarer op i glas og giver K et sugerør.

Andet:

Skal han have lavet kaffe om aftenen, er vi inde og hjælpe med at hælde vand på+bønner.

Skal han spise andet på andre tidspunkter, er vi inde og hjælpe med at skære ud.

I løbet af dagen/ugen:

K har et kald, hvorfra han kan kalde på os og bede om hjælp, hvis han har brug for det. Der kan være travle tidspunkter i løbet af dagen, men K har brug for at vide, hvornår vi kan være hos ham, så vi forsøger at sige hvor lang tid der vil gå før vi er hos ham(det kan dreje sig om max 10-20 min)

K har en dag, hvor han får hjælp til at vaske tøj(vi hjælper ham med at få tøjet over i vaskehuset og hjælper ham med at huske på at han får det gjort færdig)tørret, hængt op og lagt sammen og på plads i skabet.

K har en fast dag(2 timer), hvor han får hjælp til at betale evt regninger, handle ind, rydde op i lejlighed, m.m.

Derudover får K hjælp til at ringe til familie, banken, venner og bekendte(K er/kan være svær at forstå når man sidder overfor ham og derfor endnu sværere i telefonen, derfor har han brug for hjælp til at »oversætte«.

Ved behov snakker vi med K omkring hvad der rør sig eller hvis han er frustreret over noget. Det kan være

2913

kærestesorger, pengeproblemer(alt det her omkring bistands/plejetillæg har fyldt meget)

Om aftenen:

K får hjælp til bad 3 gange om ugen, han forflytter sig selv, men har brug for hjælp til hårvask og vask af ryg og fødder. På grund af K's spasticitet, har han fået mere brug for at vi hjælper ham med badet visse dage, så nu er aftalen at det ligger fast 3 gange om ugen.

Han får efter badet hjælp til at blive tørret, komme ud til sengen, hvor han igen forflytter sig over på seng. Her giver vi ham tøj på, køre kørestolen ind til seng, hvorefter K igen forflytter sig over i kørestol.

Vi barberer K.

Han får hjælp til at tørre op efter badet, vi tørrer gulvet af.

Vi har i samråd med K fundet frem til tidspunkterne, hvor han mener at være klar til at vi hjælper ham(K er ikke så glad for at komme tidligt op om morgenen) og af hensyn til vores planlægning ift andre borgere er det nødt til at ligge i faste rammer/tidspunkter. Det er dog ikke altid at K er klar, stået op eller har lyst til at få vores hjælp den pågældende dag eller tidspunkt.

K har dage hvor han ikke vil have vores hjælp og enten ikke lukker os ind eller ikke står op, selvom vi gentagne gange har været inde hos ham. De dage får han ikke den hjælp, som ellers er planlagt, hvilket kan medvirke til at K eks ikke får vasket tøj og derfor næste uge har rigtig meget vasketøj eller at K ikke kommer i bad og derfor trænger rigtig meget ved næste badedag(K er ryger).

K kan så komme på ikke aftalte tidspunkter, hvor tiden ikke er til det, pga at andre borgere også har brug for hjælp og bede om vores hjælp og der må vi desværre ofte sige nej, hvilket K ikke altid er tilfreds med.«

Retsgrundlag

Af [vejledning nr. 54 af 31. august 2007](#) om førtidspension efter lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. fremgår bl.a. følgende:

»Betingelser

103. Bistands- eller plejetillæg kan tilkendes som tillæg til førtidspension eller invaliditetsydelse til personer i alderen fra 18 til 65 år. Der kan således ikke tilkendes bistands- eller plejetillæg, hvis der ikke er tilkendt førtidspension eller invaliditetsydelse.

For at tilkende bistands- eller plejetillæg skal der foreligge et behov for personlig bistand af andre eller et behov for vedvarende pleje eller tilsyn.

Bistandstillæg kan tilkendes, når invaliditeten bevirker, at ansøgeren stadig må have personlig bistand af andre, eller når invaliditeten består i blindhed eller stærkt svagsynethed.

Plejetillæg kan tilkendes, når invaliditeten bevirker, at ansøgeren må have vedvarende pleje eller tilsyn, som nødvendiggør andres stadige nærværelse.

Det er således en betingelse, at der skal foreligge invaliditet - en varig nedsættelse af pågældendes funktionsevne, som alene skyldes helbredsmæssige forhold.

Det behov, som bistandstillægget er beregnet til at dække, er bistand til personlige fornødenheder, som fx hjælp til personlig hygiejne, bistand i forbindelse med måltider, af- og påklædning og toiletbesøg.

Tillægget skal dække udgifter, som normalt er forbundet med den fornødne personlige bistand. Der kræves ikke dokumentation for, at der foreligger udgifter.

Hvis det er muligt at afhjælpe behovet gennem andre foranstaltninger, kan tillæggene ikke tilkendes.

Afhjælpning af behov

104. Et eventuelt behov kan fx afhjælpes via hjælpemidler eller hensigtsmæssig indretning af hjemmet

Et eventuelt behov for hjælp til selve husførelsen, som fx madlavning og rengøring mv. kan ikke dækkes efter reglerne om bistandstillæg, men må afhjælpes på anden måde, fx efter reglerne i kap. 16 i lov om social service om personlig hjælp, omsorg og pleje mv.

Vedvarende bistands- og plejebestanden hos personer, som er tilkendt førtidspension, skal som udgangspunkt dækkes efter pensionsloven.

Kontante ydelser til dækning af plejebestanden efter serviceloven er subsidiære i forhold til ydelser efter pensionsloven.

Ophold i boformer

105. Et tilkendt bistands- eller plejetillæg til personer, der får varigt ophold i boformer mv. efter §§ 107-110 og § 192 i lov om social service, udbetales indtil udgangen af den måned, der følger efter indflytningsmåneden, se lovens § 45, stk. 4, og Afsnit 6. I disse tilfælde anses behovet for dækket gennem opholdet i boformen.

Ophold i andre boformer efter serviceloven udelukker ikke i sig selv tilkendelse af bistandstillæg, men der må foretages en konkret vurdering af behovet. Ankestyrelsen har truffet afgørelse om, at bistandstillægget ikke kunne udbetales under varigt ophold på et behandlingscenter, men bistandstillægget var med urette frataget, se Ankestyrelsens principafgørelse SM P-15-02.

Ophold i eget hjem

106. Ansøgere med ophold i eget hjem, som modtager anden hjælp til dækning af bistands- eller plejebehovet, fx hjælpeordning efter serviceloven eller kommunale hjemmeplejeordninger, er ikke afskåret fra at bevare eller få tilkendt bistands- eller plejetillæg. Der må i hvert enkelt tilfælde foretages en konkret vurdering af bistands- eller plejebehovet sammenholdt med den hjælp, der i øvrigt ydes de pågældende, således at det samme behov ikke dækkes to gange, se Ankestyrelsens principafgørelser SM P-15-05 og SM P-21-05.

2914

Særligt om bistanstillæg

Bistanstillæg

107. Der skal være tale om en nedsættelse af evnen til at fungere i daglige situationer i og uden for hjemmet med en stærk begrænsning af mulighederne for livsudfoldelse. I den samlede bedømmelse af, om der er ret til bistanstillæg, må bl.a. indgå oplysninger om behov for hjælp til at gå på toilettet, spise, færdes ude og inde og hjælp til af- og påklædning. Hvis bstanden alene er påkrævet i forbindelse med at kunne færdes ude, tilkendes der efter praksis ikke bistanstillæg.

Bistanstillæg kan tilkendes, når tilstanden nødvendiggør et betydeligt tilsyn. Det kan fx dreje sig om en svær demens eller medfødt ringe begavelse, der bevirker, at den pågældende er ude af stand til at færdes på egen hånd og ude af stand til at varetage egne forhold.

...

Bistands- eller plejetillæg, invaliditetsydelse 330.

Bistanstillæg, plejetillæg og invaliditetsydelse kan frakendes, hvis betingelserne for disse ydelser ikke længere er opfyldt, se lovens § 44, stk. 1, nr. 3.

Bistands- eller plejetillæg kan frakendes, hvis der er en klar bedring af den tilstand, som i sin tid bevirkede, at tillægget blev givet. Frakendelse kan også komme på tale, hvis funktionsniveauet er bedret betydeligt uanset, at den invaliditet, der begrundede tillægget, er uændret. Endelig kan frakendelse ske, hvis behovet for bistand eller pleje ikke længere er til stede, fx fordi behovet bliver dækket ved omfattende hjælp efter anden lovgivning, fx ved personlig og praktisk hjælp, ophold i boformer mv. efter lov om social service og lignende. Der henvises til punkt 337 vedr. administrativ inddragelse af bistands- eller plejetillæg i visse typer af boformer mv.

Se [retssikkerhedslovens § 11 c](#) om kommunens mulighed for at indhente oplysninger uden pensionistens samtykke i sager om frakendelse eller overflytning til en anden pensionsform.«

Anbringender

Parterne har i det væsentlige gentaget deres anbringender for byretten.

K har yderligere henvist til afgørelserne P-27-03 og P-21-05 samt til den tidligere gældende vejledning om social pension nr. 139 af 5. september 1984 om social pension punkt 87.

Landsrettens begrundelse og resultat

Sagen angår, om betingelserne for at frakende K bistanstillæg med virkning fra den 1. januar 2017 var opfyldt.

Det fremgår af [førtidspensionslovens § 44, stk. 3](#), at bistanstillæg skal frakendes, hvis betingelserne for at modtage ydelsen ikke længere er opfyldt.

Efter lovens § 16, stk. 1, kan tillægget tilkendes bl.a. personer, hvis invaliditet medfører, at pågældende stadig må have personlig bistand af andre. I overensstemmelse med vejledningen til loven punkt 103 finder landsretten, at den bistand, som bistanstillægget skal dække, er bistand til personlige fornødenheder, eksempelvis hjælp til personlig hygiejne, bistand i forbindelse med måltider, af- og påklædning og toiletbesøg.

Der er ikke tvivl om, at K har behov for personlig bistand af denne karakter. Spørgsmålet er, om der ved behovsvurderingen kan lægges vægt på den bistand, som han modtager efter anden lovgivning, eller om denne hjælp som anført af K er subsidær i forhold til hjælp efter [førtidspensionsloven](#).

Det fremgår af vejledningens punkt 106, at der i forhold til ansøgere med ophold i eget hjem, som modtager anden hjælp til dækning af bistanndsbehovet, må foretages en konkret vurdering af bistanndsbehovet sammenholdt med den hjælp, der i øvrigt ydes den pågældende, således at det samme behov ikke dækkes to gange. I overensstemmelse hermed, og da vejledningens punkt 104 og [Ankestyrelsens principafgørelse P-17-94](#) ikke kan føre til en anden vurdering, tiltræder landsretten, at der i vurderingen af K's behov efter [førtidspensionsloven](#) kan lægges vægt på den bistand, som han modtager efter anden lovgivning.

Ankestyrelsen har vurderet, at K får dækket alle sine personlige behov for hjælp af kommunen, og der er heller ikke efter bevisførelsen for landsretten det fornødne grundlag for at tilsidesætte Ankestyrelsens vurdering. Betingelserne for at tilkende bistanstillæg i [førtidspensionslovens § 16](#) er således ikke opfyldt.

Det er efter ordlyden af [førtidspensionslovens § 44, stk. 3](#), sammenholdt med vejledningens punkt 330 ikke til hinder for at frakende tillægget, at K havde modtaget tillægget i en lang periode, eller at hans funktionsniveau ikke var blevet bedre i perioden. På den baggrund, og da det, som K i øvrigt har anført, heller ikke kan føre til et andet resultat, tiltræder landsretten, at bistanstillægget kunne frakendes. Landsretten stadfæster derfor byrettens dom.

Efter sagens udfald skal K i sagsomkostninger for landsretten betale 40.000 kr. til Ankestyrelsen. Beløbet er til dækning af udgifter til advokatbistand inkl. moms. Ud over sagens værdi er der ved fastsættelsen af beløbet taget hensyn til sagens omfang og hovedforhandlingens varighed.

Thi kendes for ret

Byrettens dom stadfæstes.

I sagsomkostninger for landsretten skal K inden 14 dage betale 40.000 kr. til Ankestyrelsen. Beløbet forrentes efter [rentelovens § 8 a](#).